

Φαρμακευτική Φροντίδα

Μια νέα επαγγελματική πρακτική για το φαρμακοποιό με την προσφορά υπηρεσιών υγείας

Ιωάννης Νιώπας, Ομότιμος Καθηγητής Κλινικής Φαρμακευτικής και Φαρμακοκινητικής ΑΠΘ

Η φαρμακοθεραπεία είναι η πιο συχνή **παρέμβαση** στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης σε όλο τον κόσμο και αποσκοπεί στη βελτίωση της **ποιότητας ζωής** των ασθενών. Τα προβλήματα που σχετίζονται με τα φάρμακα, αν δεν αντιμετωπιστούν κατάλληλα, οδηγούν σε σημαντική **θνησιμότητα και νοσηρότητα**. Τα φαρμακοθεραπευτικά προβλήματα συνεπάγονται **πάντα** τον ασθενή και **όχι** τη συνταγή και η πλειονότητά τους μπορεί να **προληφθεί**. Τα φαρμακοθεραπευτικά προβλήματα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε **4 βασικές** κατηγορίες που αφορούν την:

- 1) **ένδειξη** (μη απαραίτητη φαρμακοθεραπεία, ανάγκη για επικουρική φαρμακοθεραπεία),
- 2) **αποτελεσματικότητα** (αναποτελεσματικό φάρμακο, χαμηλή δοσολογία),
- 3) **ασφάλεια** (ανεπιθύμητες ενέργειες, τοξικότητα λόγω υψηλής δοσολογίας), και
- 4) **μη συμμόρφωση** του ασθενούς με τη φαρμακευτική αγωγή.

Η Φαρμακευτική Φροντίδα είναι μια ποιοτική **φιλοσοφία** και επαγγελματική **πρακτική** κατά την οποία ο **φαρμακοποιός** που την ασκεί καθίσταται **υπεύθυνος** και **δεσμεύεται** για τις φαρμακοθεραπευτικές ανάγκες του ασθενούς. Στη Φαρμακευτική Φροντίδα, ο **ασθενής** – και **όχι** το φαρμακευτικό προϊόν – αποτελεί την κύρια **εστίαση** των γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων, αποφάσεων και δράσεων του φαρμακοποιού. Η Φαρμακευτική Φροντίδα ορίζεται ως: *«η άμεση και υπεύθυνη παροχή φροντίδας που σχετίζεται με τα φάρμακα, με σκοπό την επίτευξη καθορισμένων αποτελεσμάτων που βελτιώνουν ή διατηρούν την ποιότητα ζωής ενός ασθενούς»*. Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα αφορούν: 1) τη **θεραπεία** μιας νόσου, 2) την **εξάλειψη** ή μείωση των συμπτωμάτων του ασθενούς, 3) τη **διακοπή** ή επιβράδυνση της εξέλιξης της νόσου, και 4) την **πρόληψη** μιας νόσου ή της συμπτωματολογίας της.

Η Φαρμακευτική Φροντίδα περιλαμβάνει **3 βασικές** λειτουργίες:

- 1) την **αναγνώριση** δυνητικών και πραγματικών φαρμακοθεραπευτικών προβλημάτων,
- 2) την **πρόληψη** δυνητικών φαρμακοθεραπευτικών προβλημάτων, και
- 3) την **επίλυση** πραγματικών φαρμακοθεραπευτικών προβλημάτων.

Οι υπηρεσίες Φαρμακευτικής Φροντίδας που προσφέρει ο φαρμακοποιός αποσκοπούν: 1) στη **βελτιστοποίηση** των θεραπευτικών αποτελεσμάτων, 2) στη **βελτίωση** της φαρμακοθεραπείας, 3) στη **μείωση** του κινδύνου εμφάνισης ανεπιθύμητων ενεργειών και αλληλεπιδράσεων φαρμάκων, 4) στην **αύξηση** της συμμόρφωσης των ασθενών με τα συνταγογραφούμενα θεραπευτικά σχήματα, 5) στη **μείωση** της νοσηρότητας και θνησιμότητας, και 6) στη **μείωση** του συνολικού κόστους των φαρμάκων.

Η παροχή φαρμακευτικής φροντίδας συνεπάγεται τα παρακάτω **4 βήματα**:

- 1) την **εκτίμηση** των φαρμακοθεραπευτικών αναγκών του ασθενούς και την **αναγνώριση** των πραγματικών και δυνητικών φαρμακοθεραπευτικών προβλημάτων,
- 2) την ανάπτυξη ενός **σχεδίου φαρμακευτικής φροντίδας** για την επίλυση ή/και την πρόληψη των φαρμακοθεραπευτικών προβλημάτων,
- 3) την **εφαρμογή** του σχεδίου φαρμακευτικής φροντίδας, και
- 4) την **αξιολόγηση** και **αναθεώρηση** του σχεδίου φαρμακευτικής φροντίδας.

Στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, οι φαρμακοποιοί που προσφέρουν υπηρεσίες Φαρμακευτικής Φροντίδας μπορούν να διεκδικήσουν **αποζημίωση** των υπηρεσιών τους από τους **ίδιους** τους ασθενείς ή από τα **ασφαλιστικά** τους ταμεία.